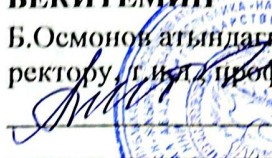

**Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновациялар
министрлиги**

**“Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университети” илимий билим
берүү өндүрүштүк комплекси**

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун
Окумуштуулар кеңешинде каралып,
бекитүүгө сунушталган
№ 1 протокол. 01.09.2025-ж.

БЕКИТЕМИН
Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун
ректору, т.и.д. профессор

К.Ж.Усенов
2025-ж.

**ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН
НЕГИЗГИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ**

**Багыты - 550300 Филологиялык билим берүү (кыргыз тили жана адабияты
профили)**

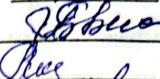
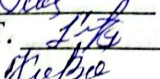
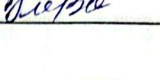
Квалификациясы - магистр

Манас – 2025

Негизги билим берүү программасы (НББП) 550300 Филологиялык билим берүү багытынын (кыргыз тили жана адабияты профили) магистр квалификациясы үчүн түзүлгөн билим берүү стандартынын талаптарына ылайык иштелип чыгып, Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Окумуштуулар кеңешинин 2025-жылдын 1-сентябрындагы №1 протоколу менен өзгөртүү, толуктоолор киргизилди.

НББП кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын 2025-жылдын 28-августундагы жыйынында каралып, №1 протоколу менен бекитилди.

Иштеп чыккандар:

Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын башчысы, доцент Бакирова Г.К. –
Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын доценти, ф.и.к. Көчөрова Г.О. –
Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын доц.м.а., ф.и.к. Алтаева Д.И. –
Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын улуу окутуучусу Каленбекова Г.Т. –
Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын окутуучусу Кудайкулова Г.О. –

НББПнын эксперттери:

Борбор Азия Эл аралык медициналык университетинин табигый жана гуманитардык илимдер кафедрасынын башчысы, фил.и.к., доцент Турдубаева А.М. –
К.Ш.Токтомаматов атындагы Эл аралык университетинин доценти, фил.и.к. Султанова А.А. –

Иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрү:

Жалал-Абад шаарындагы Ж.Болотов атындагы №21 жалпы билим берүүчү орто мектебинин директору Кебекова Ж.Б. –
Жалал-Абад шаарындагы А.Усман атындагы №7 жалпы билим берүүчү орто мектебинин директору Асанбекова З.Ш. –

Бүтүрүүчүлөр:

Жалал-Абад шаарындагы К.Бакиров атындагы №2 жалпы орто билим берүүчү мектебинин директору Мараимова Н.А. –
Сузак районундагы Ю.А.Кадирин атындагы №27 жалпы орто билим берүүчү мектебинин мугалими Токтогулова С.Т. –

К/№	МАЗМУНУ	Бети
1.	Жалпы жобо	4
1.1.	Негизги билим берүү программасы (аныктама)	4
1.2.	НББПны иштеп чыгууга негиз болгон нормативдик документтер	5
1.3.	Терминдер, аныктамалар жана түшүндүрмөлөр	7
2.	НББПнын колдонулуу чөйрөсү	9
3.	Магистрди даярдоо багытынын мүнөздөмөсү	11
4.	НББП иштеп чыгууга жана ишке ашырууга жалпы талаптар	14
5.	Магистрди даярдоонун НББП структурасына коюлган талаптар	16
6.	НББПнын мазмунуна коюлган талаптар	22
7.	Бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо	29
8.	НББПны ишке ашырууда окутуу процессинин мазмунун жана уюштурулушун жөнгө салуучу документтер	41
9.	Негизги билим берүү программасын баалоо критерийлери	42
	Тиркемелер	44

1-БАП. ЖАЛПЫ ЖОБО

1.1. ЖКББ негизги билим берүү программасынын аныктамасы

Негизги билим берүү программасы (аныктама) – билим берүү процессинин максаттарын, мазмунун, уюштурулушун жана натыйжаларын аныктаган нормативдик жана усулдук документтердин жыйындысы. Жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасы (мындан ары - ЖКББ НББП) магистрди даярдоо боюнча билим берүү процессин ишке ашырууда **550300 Филологиялык билим берүү багыты** (кыргыз тили жана адабияты профили) боюнча уюштуруучулук-усулдук документтерди иштеп чыгууда уюштуруучулук-укуктук формасына карабастан, лицензиядан же Кыргыз Республикасынын аймагында мамлекеттик аккредитациядан (аттестациядан) өткөн бардык жогорку кесиптик билим берүү мекемелеринде (мындан ары - ЖОЖдор) негизги билим берүү программаларын өздөштүрүү сапатын баалоо үчүн негиз болуп эсептелет.

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча магистрди даярдоо боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасы билим берүү чөйрөсүндө аймактын эмгек рыногунун талаптарын эске алуу менен, Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинде Кыргыз Республикасынын 11.08.2023-жылдагы «Билим берүү жөнүндөгү» Мыйзамына, жогорку жана орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарына жана Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин Уставына, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 24-сентябрындагы № 590 “Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын ишин жөнгө салган ченемдик укуктук актыларын бекитүү жөнүндө” жана 2025-жылдын 10-июнундагы №329 “Кесиптик орто жана жогорку билим берүү жаатындагы ченемдик укуктук актыларды бекитүү жөнүндө”, 2024-жылдын 8-июлундагы №371 “Кыргыз Республикасынын башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын Макетин бекитүү жөнүндөгү” токтомдоруна ылайык, ЖАМУда иштелип чыккан тиешелүү ички нормативдик документтерге таянуу менен иштелип чыккан Жобонун негизинде түзүлдү. Ушул Жобо Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин (мындан ары – Университет) орто жана жогорку кесиптик билим берүү боюнча негизги билим берүү программасын (мындан ары – НББП) иштеп чыгуу, бекитүү жана ишке ашыруу тартибин, максатын жана милдеттерин аныктайт. Негизги билим берүү программасы билим берүү стандартынын негизинде даярдоонун аталган багыты боюнча иштелип чыгып, бекитилген окуу-усулдук документтерди өзүнө камтыйт.

Бул негизги билим берүү программасы билим берүү процессинин максатын, күтүлүүчү натыйжаларды, мазмунун, шартын жана колдонулуу технологияларын, аталган багыт боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоону жөнгө салат жана өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

- а) окуу планын;
- б) жумушчу окуу планын;
- в) НББПдагы компетенциялар картасын;
- г) окуу планындагы базалык дисциплиналардын аннотацияларын;
- д) окуу планындагы жогорку компоненттердеги дисциплиналардын жана элективдик курстардын программаларынын аннотацияларын;
- е) педагогикалык практикалардын программаларынын аннотациясын;
- ж) бүтүрүүчү мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптарды;

- з) бүтүрүүчүнүн моделин;
- и) магистранттын жол картасын.

1.2. НББПны иштеп чыгууга негиз болгон нормативдик документтер

Магистр квалификациясы үчүн НББПны иштеп чыгуунун нормативдик базасы төмөнкүлөрдөн турат:

1. Кыргыз Республикасынын 11.08. 2023-жылдагы №179 “Билим берүү жөнүндөгү” мыйзамы;
 2. КР Министрлер кабинетинин 27.09.2024-жылдагы №590 “Жогорку кесиптик билим берүү мекемелеринин ишмердүүлүгүн жөнгө салуучу нормативдик укуктук актыларды бекитүү жөнүндөгү” токтому;
 3. КР Министрлер кабинетинин 10.06.2025-жылдагы №329 “Орто жана жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү нормативдик укуктук актыларды бекитүү жөнүндөгү” токтому;
 4. КР Министрлер кабинетинин 22.05.2024-жылдагы №258 “Орто жана жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү айрым маселелер жөнүндөгү” токтому;
 5. КР Министрлер кабинетинин 08.07.2024-жылдагы №371 “Кыргыз Республикасында башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын Макетин бекитүү жөнүндөгү” токтому;
 6. КР Министрлер кабинетинин 08.07.2024-жылдагы №371 “Кыргыз Республикасында башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын Макетин бекитүү жөнүндөгү” токтомун ишке ашыруу боюнча КР Билим берүү жана илим министрлигинин 04.09.2024-жылдагы № 1372/1 буйругу;
 7. Жогорку кесиптик билим берүү мекемелеринде академиялык кредиттерди пайдалануу менен окуу процессин уюштуруу жөнүндөгү Жобо;
 8. Кыргыз Республикасынын жогорку жана ЖОЖдон кийинки кесиптик билим берүү мекемелери жөнүндөгү Жобосу;
 9. Кыргыз Республикасында орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты жөнүндөгү Жобосу;
 10. Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим берүү мекемелеринин факультети жана кафедралары жөнүндөгү Жобосу.
- ЖАМУнун Уставы;
 - Орто жана жогорку кесиптик билим берүүдө окуу процессин кредиттик технологиялардын негизинде уюштуруу жөнүндөгү Жобосу;
 - ЖАМУнун “Практикаларды өткөрүү жөнүндөгү” Жобосу;
 - ЖАМУнун “Жогорку кесиптик билим берүүнүн бүтүрүүчүлөрүнүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын уюштуруу жөнүндөгү” Жобосу;
 - ЖАМУнун “Билим сапатына мониторинг жүргүзүү жөнүндөгү” Жобосу;
 - ЖАМУнун “Студенттерди учурдагы текшерүү жана аралыктагы аттестациялоо жөнүндөгү” Жобосу;
 - ЖАМУнун “Факультеттин окуу-усулдук кеңеши жөнүндөгү” Жобосу;
 - ЖАМУнун “Баалоо каражаттарынын фондун түзүү тартиби жөнүндөгү” Жобосу;
 - ЖАМУнун “Жалал-Абад мамлекеттик университетиндеги билим берүү программаларынын рейтинги жөнүндөгү” Жобосу;
 - ЖАМУнун “ЖАМУда орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү программаларын ички аккредитациялоо жөнүндөгү” Жобосу;

- ЖАМУнун “Сапаттын менеджмент системасы жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “ЖАМУдагы бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Дисциплиналардын (модулдун) жумушчу программасы жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Дисциплиналардын силлабусу жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Окуу-усулдук комплекс жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Академиялык мобилдүүлүк жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Жайкы семестрди уюштуруу жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Ички тартип эрежелери жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “ЖАМУда билим сапаты боюнча саясаты жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “ЖАМУдагы тарбиялык иштер жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “ЖАМУда студенттерди которуунун, окуудан чыгаруунун жана тикелөөнүн тартиби жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “ЖАМУдагы окуу тайпаларынын куратору жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Элективдик дисциплиналарды тандоо жана өздөштүрүү жөнүндөгү” Жобосу;
- ЖАМУнун “Орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасы жөнүндөгү” Жобосу.

Жогорку кесиптик билим берүү стандартында төмөнкүдөй **КЫСКАРТУУЛАР** колдонулат:

ББП – билим берүү программасы
 БКББ – башталгыч кесиптик билим берүү
 ЖКББ – жогорку кесиптик билим берүү
 ЖК – жалпы компетенция
 ЖКК – жалпы кесиптик компетенция
 КК – кесиптик компетенция
 КР КУА – Кыргыз Республикасында квалификациянын улуттук алкагы
 КТИ – класстан тышкары иштер
 КТКЕС (ECTS) – кредит топтоонун жана которуунун европалык системасы
 МББС – мамлекеттик билим берүү стандарты
 МБТ – маалыматтык байланыш технологиялары
 МЖОП – магистранттын жекече окуу планы
 МИИИ – магистранттын илим изилдөө иши
 МОУИ - студенттин окуу-усулдук иши
 НББП – негизги билим берүү программасы
 НББП ПЦ – негизги билим берүү программасындагы предметтердин циклы
 ОКББ – орто кесиптик билим берүү
 ОТК – окутуунун техникалык каражаттары
 ОУБ – окуу-усулдук бирикме
 ӨАИББС – өз алдынча иштелип чыккан билим берүү стандарты
 ӨАИК – өз алдынча иштелип чыккан компетенциялар
 ПОК – профессордук-окутуучулук курам

1.3. Жогорку кесиптик билим берүүнүн бул билим берүү стандартында төмөнкүдөй терминдер жана аныктамалар колдонулат:

адис – магистратурага, аспирантурага жана/же базалык докторантурага (PhD) (профиль боюнча) өтүүгө жана кесиптик ишмердүүлүгүн ишке ашырууга укук берүүчү жогорку кесиптик билим берүү квалификациясынын даражасы;

адис/багыт/кесип – дипломго ээ болгон же Кыргыз Республикасындагы квалификациянын улуттук алкагынын деңгээлине ылайык келген тигил же бул кесип/адистик боюнча ишмердүүлүктүн белгилүү түрү үчүн зарыл болгон атайын даярдыктын негизинде иш тажрыйбага, ыкка жана көндүмгө ээ болгон комплекстүү билимдин конкреттүү областы;

академиялык кредит – магистрдин окуу жана (же) илимий жүктөмүнүн көлөмүн өлчөөнүн шарттуу ченем бирдиги;

билим берүү программасы – кесиптик билим берүүнүн тиешелүү даражасы боюнча билим берүүнү уюштуруунун максатын, милдетин, күтүлүүчү натыйжасын аныктоочу конкреттүү багыт, адистик же кесип боюнча билим берүүнүн мазмуну;

даярдоо багыты – Кыргыз Республикасында квалификациянын улуттук алкагынын деңгээлине ылайык адистерди даярдоочу билим берүү программаларынын жыйындысы;

жалпыланган эмгек функциясы – конкреттүү өндүрүштүк, өндүрүштүк эмес же бизнес-процессинде уюшулган жана кесиптик стандарттын бирдиги болуп эсептелген өз ара байланыштагы эмгек функциясынын жыйындысы;

жумуш ордунда окутуу – билим берүү мекемесинде милдеттүү практикалык билим берүү, кесиптик билим жана көндүмдөр менен камсыздоо жана билим берүү мекемесинин өндүрүш комплекстеринде, бөлүмдөрүндө же ишкана/уюмдун базасында иш тажрыйбага ээ болуу аркылуу жалпы жана кесиптик билимге, көндүмгө багытталган адис даярдоонун системасы;

квалификация – белгиленген үлгүдөгү документ аркылуу тастыкталган билим алууга жана кесиптик ишмердүүлүктүн белгилүү түрүн аткарууга даярдыгын аныктоочу билимдин, көндүмдүн жана социалдык-инсандык компетенциялардын деңгээли;

квалификациянын улуттук алкагы – квалификация ыйгаруу жана шайкештикти баалоо системалары үчүн негиз болуучу улуттук квалификациялык подсистемаларды координациялоого жана интеграциялоого, квалификациялардын салыштырмалуулугун камсыздоого багытталган критерийлерге ылайыкташкан квалификациялык деңгээлдин структураланган көрүнүшү;

кесиптик ишмердүүлүктүн объектиси – эмгек ишмердүүлүк процессиндеги таасирлерге багытталган предметтер, көрүнүштөр, процесстер;

кесиптик стандарт – кесиптик ишмердүүлүктүн белгилүү бир түрүн жана белгиленген эмгек функциясын аткаруу үчүн зарыл болгон квалификациянын мүнөздөмөсү;

кесиптик/эмгек ишмердүүлүгүнүн түрү - эмгектин мүнөзүнүн, шартынын жана натыйжасынын жакындыгына карай жалпыланган кызматтык милдеттердин жыйындысы;

компетенция – магистрдин белгилүү бир чөйрөдө натыйжалуу, жемиштүү иштөөсү үчүн зарыл болгон билим алуу даярдыгына алдын ала коюлган коомдук талап (норма);

мамлекеттик билим берүү стандарты – билим берүү программаларынын мазмунун, окутуунун максатын жана натыйжаларын, билим берүүнүн деңгээлдери боюнча даярдоонун базалык талаптарын аныктоочу формалдуу билим берүүнүн жалпы макулдашылган талаптарынын жыйындысы;

магистр– аспирантурага жана (же) базалык докторантурага (PhD) (профиль боюнча) окууга кабыл алууга жана кесиптик ишмердүүлүктү жүзөгө ашырууга укук берген жогорку кесиптик билим берүүнүн квалификациялык даражасы;

модуль – окутуунун, тарбиялоонун максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу дисциплинасынын бир бөлүгү;

негизги билим берүү программасы – максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, мазмунду жана даярдоонун тиешелүү багыттары боюнча билим берүү процессин ишке ашырууну иретке келтирүүчү окуу-усулдук документтердин жыйындысы;

окутуунун гибриддик методу – педагог менен окуучунун түздөн-түз байланышы жана онлайн-окутуу жолу аркылуу окутуунун салттык методу менен айкалышкан окуу процессиндеги окутуу методу;

окутуунун натыйжалары – негизги билим берүү программасы/модулу боюнча окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар же окутуу процессин ийгиликтүү аяктагандан кийин студенттен кандай билим, билгичтик жана көндүм күтүлөрүн белгилөө;

профиль – кесиптик ишмердиктин объектиси жана (же) негизги билим берүү программасынын белгилүү бир кесиптин түрүнө багытталышы;

тездетилген программа – окутуунун мурунку натыйжаларын эске алуу менен кыскартылган мөөнөттө окутууну камсыз кылуучу программа.

2-БАП. КОЛДОНУУ ЧӨЙРӨСҮ

2.1. Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинде иштелип чыккан бул билим берүү стандарты (мындар ары – билим берүү стандарты) **550300 Филологиялык билим берүү багытынын (кыргыз тили жана адабияты профили)** магистр квалификациясы үчүн жогорку кесиптик билим берүүнүн НББПсын иштеп чыгуунун жана ишке ашыруунун эрежелеринин, талаптарынын жана нормаларынын жыйындысын өзүнө камтыйт.

2.2. Билим берүү стандарты **550300 Филологиялык билим берүү багытынын (кыргыз тили жана адабияты профили)** магистр квалификациясы боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн жана квалификация ыйгаруунун жыйынтыктарынын негизинде адис даярдоого коюлган талаптарды белгилейт.

2.3. Жогорку кесиптик билим берүүнүн бул стандарты НББПнын структурасын түзгөн базалык окуу планынын, окуу дисциплиналарынын, практиканын жумушчу программаларынын, адис даярдоого тиешелүү уюштуруу-усулдук документтердин жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын негизин түзөт.

2.4. 550300 Филологиялык билим берүү багытынын (кыргыз тили жана адабияты профили) магистр квалификациясы үчүн түзүлгөн билим берүү стандартын негизги колдонуучулар:

1) окуу жайда негизги кесиптик билим берүү программаларын илимдин, техниканын жана коомдук чөйрөнүн жетишкендиктерин эске алуу менен иштеп чыгууга, аны натыйжалуу ишке ашырууга жана жаңылоого жооптуу ЖОЖдун жетекчилиги жана илимий-педагогикалык курамы (профессордук-окутуучулук курам, илимий кызматкерлер);

2) билим берүү мекемесинин жогорку кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн сапатын баалоого, аны илимдин, техниканын жана социалдык чөйрөнүн жетишкендиктерин эске алуу менен актуалдаштырууга жана кошумчалоого, билим берүүнүн натыйжаларына үзгүлтүксүз мониторинг жүргүзүүгө катышуучу профессордук-окутуучулук курам;

3) негизги билим берүү программасын өздөштүрүүдө окуу ишин натыйжалуу ишке ашырууга жооптуу магистранттар;

4) бүтүрүүчүлөрдү кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүнө тиешелүү ишке жайгаштырууда адистикти/багытты аныктоочу иш берүүчүлөр;

5) компетенцияларга негизделген окуу процессин уюштурууга, бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатына жооптуу билим берүү мекемесинин, окуу-усулдук бирикменин жетекчилиги, институттун директорлору, факультеттин декандары, кафедра башчылары, бөлүм башчылар, предметтик-циклдык комиссиянын жетекчилери ж.б.

6) бүтүрүүчүлөрдүн билим сапатын жана окуудагы жетишкендиктерин баалоочу мамлекеттик аттестациялык жана сынак комиссиясы;

7) билим берүү чөйрөсүндө мыйзамдуулукту жана жогорку кесиптик билим берүүнүн сапатын көзөмөлдөөнү жана сактоону камсыздоочу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдарынын өкүлдөрү;

8) билим берүү чөйрөсүндөгү билим берүү программаларын аккредитациядан өткөрүүчү ыйгарым укуктуу уюмдар.

2.5. Билим берүү мекемеси эмгек рыногунун талаптарын эске алуу менен ЖККБ НББПны өз алдынча иштеп чыгат. НББП билим берүү стандартынын негизинде тиешелүү багытка/адистикке/кесипке, квалификациянын улуттук, тармактык алкагына жана колдо бар кесиптик стандартка ылайык иштелип чыгат. Билим берүү программасындагы ар бир